
Sprostowanie.

Ochrona Zabytków 36/1-2 (140-141), 156

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

str. w jęz. francuskim i hiszpańskim. Miejskie przestrzenie publiczne, w swoim rozwoju historycznym, ulegały stopniowo funkcjonalnej specjalizacji. Proces ten łączy się ściśle z rozwojem form miejskiego życia społecznego i ekonomicznego. W miastach starożytnej Grecji, a także Meksyku, miała miejsce ścisła segregacja przestrzenna funkcji; inaczej było w starożytnym Rzymie, gdzie miejskie forum służyło wszelkim funkcjom religijnym i komunalnym. W Europie zróżnicowanie przestrzeni miejskich pod względem funkcjonalnym następuje w dobie późnego baroku. Przestrzenna segregacja funkcji ma swoje liczne przykłady w kolonialnych miastach Meksyku (Meksyk, Puebla, Guadalajara, Oaxaca, Merida Guadalupe). Te i inne przykłady z XVIII i XIX w. potwierdzają tezę, że koncepcje funkcjonalno-przestrzenne Tony Garniera, Le Corbusiera, F.L. Wrighta są logiczną konsekwencją historycznej ewolucji form przestrzennych stymulowanych względami natury socjologicznej, ekonomicznej i politycznej. Współczesne formy życia miejskiego z trudem wpisują się w historycznie wykształconą strukturę przestrzenną ośrodków miejskich. Podejmuje się szereg prac mających na celu sanację dawnych dzielnic przez przywrócenie im tradycyjnych funkcji. Jednak zbyt często projektanci, będący pod silnym wpływem dwudziestowiecznych idei funkcjonalizmu, determinują jednoznacznie sposób użytkowania staromiejskich przestrzeni publicznych. W krajach rozwijających się ciągle silne jest przywiązanie do wielofunkcyjności przestrzeni miejskich. Tak w małych, jak i większych miastach Meksyku, istnieją do dziś obszerne place spełniające wszelkie funkcje związane z życiem miejscowej ludności. Ciekawym przykładem przeprowadzenia sanacji centralnego placu staromiejskiego, jest zrealizowana w 1975 r. koncepcja wielofunkcyjnego wnętrza urbanistycznego w meksykańskim mieście portowym Vera Cruz. Osiągnięty pozytywny efekt przestrzenny i społeczny wskazuje, że wielofunkcyjne kształtowanie miejskich przestrzeni publicznych winno w przyszłości stać się jedną z podstawowych metod stosowanych w pracach rewaloryzacyjnych.

A. Kaiser-Borsos, P. Czetenyi, *Sauvegarde des espaces urbains a Budapest* (Ochrona konserwatorska wyodrębnionych obszarów Budapesztu), ss. 115—116, 7 il., str. w jęz. angielskim i hiszpańskim. Choć wygląd współczesnych miast ulega ciągłym zmianom, czyni się wiele by ochronić wartości przestrzenne i architektoniczne zachowanej zabudowy historycznej. O indywidualnym obliczu miast stanowią, obok pojedynczych obiektów zabytkowych, całe zespoły zabudowy, nierzadko o niższych walorach architektonicznych, lecz o wybitnych i niepowtarzalnych wartościach przestrzennych. W Budapeszcie wyodrębniono dziewiętnaście obszarów chronionych, a ściślej ochroną konserwatorską objęto rejon zamku w Budzie. W związku z objęciem ochroną konserwatorską zabudowy dziewiętnastowiecznej znacznie wzrosła liczba obiektów architektonicznych podlegających ochronie. Węgierska struktura organizacyjna służb konserwatorskich gwarantuje, zdaniem autorki artykułu, pełną koordynację poczynań władz komunal-

nych z wymogami konserwatorskimi objętych ochroną obszarów miasta.

S. Kruczek, *A Few of the Problems Relating to the Rehabilitation of Urban Historic Complexes: the Example of Stary Sącz* (Niektóre problemy rewaloryzacji urbanistycznych zespołów historycznych na przykładzie Starego Sącza), ss. 119—122, 4 il., str. w jęz. francuskim i hiszpańskim. W latach 1975—1978 Pracownia Badawczo-Studialna Krakowskiego Oddziału PP PKZ przeprowadziła szczegółowe studia urbanistyczno-konserwatorskie Starego Sącza. Celem podjętych prac było sformułowanie konserwatorskiego programu ochrony ośrodka staromiejskiego i określenie możliwości rozwoju przestrzennego miasta. Współczesny Stary Sącz to siedmiotysięczne miasto, którego zabudowa, w wyniku długotrwałej stagnacji gospodarczej, uległa katastrofalnemu zużyciu technicznemu. Warunki życia mieszkańców pogarsza jeszcze dodatkowo brak podstawowych urządzeń komunalnych. Podstawowymi zadaniami studiów było więc sformułowanie takiego programu zagospodarowania, który zapewniłby ochronę wartości kulturowych i przestrzennych miasta, przy jednoczesnym spełnieniu bieżących potrzeb i wymagań jego mieszkańców. W wyniku przeprowadzonych studiów, po rozważeniu warunków naturalnych i wartości zabytkowych miasta, podjęto decyzję o adaptacji całego ośrodka staromiejskiego Starego Sącza na cele centrum prasowo-turystycznego. Przyjęcie takiej koncepcji i jej realizacja, zgodnie z wytycznymi zawartymi w opracowaniu umożliwi, zdaniem autora, harmonijny rozwój przestrzenny, ożywienie kulturalne i ekonomiczne Starego Sącza.

P. Goralczyk, *L'espace public, l'espace privé et l'espace semipublic dans la modernisation es vieux quartiers de la ville de Podsdam en Republique Democratique Allemande* (Kształtowanie przestrzeni publicznych, prywatnych i semi-publicznych w procesie modernizacji staromiejskich dzielnic Poczdamu NRD), ss. 125—126, 4 il., str. w jęz. angielskim i hiszpańskim. W 1977 r. podjęto w Poczdamie rewaloryzację kilku kompleksów zachowanej XVIII-wiecznej zabudowy mieszkaniowej. W głównym zespole staromiejskim przeprowadzono prace konserwatorskie i modernizacyjne budynków mieszkalnych oraz sanację przestrzeni ulicznych. Równolegle rozpoczęto prace w tzw. Dzielnicy Holenderskiej. Oryginalność przyjętej koncepcji rewaloryzacji polegała na dopuszczeniu mieszkańców do czynnego uczestnictwa w kształtowaniu terenów podwórek i dziedzińców. Po planowym przeprowadzeniu prac konserwatorskich i modernizacyjnych budynków zabytkowych oraz dokonaniu niezbędnych wyburzeń bezwartościowej zabudowy znajdującej się na tyłach posesji, zachęcono mieszkańców do samodzielnego zagospodarowania terenów wewnątrz-blokowych. Włączenie lokalnej społeczności do prac rewaloryzacyjnych przyniosło ciekawe, zindywidualizowane rozwiązania przestrzenne i wywołało poczucie odpowiedzialności oraz czynnego zainteresowania mieszkańców najbliższym otoczeniem ich domów.

Oprac. Małgorzata Rozbicka

Sprostowanie

W nr 3—4, 1982 „Ochrony Zabytków” w angielskim spisie treści w dziale „Articles”, począwszy od tytułu artykułu Andrzeja Gruszeckiego, zostały przesunięte o jeden wiersz tytuły kolejnych artykułów oraz na str. 250 tytuł *Doroczne spotkanie Konserwatorów Krajowych wieczór naukowy w siedzibie Związku Polaków w Austrii „Strzecha” w Wiedniu* powinien brzmieć: *Doroczne spotkanie Związku Konserwatorów Krajowych Republiki Federalnej Niemiec*. Przepraszamy Autorów i Czytelników.